

हिमाली शान्ति

विश्वासबाट एकताको घेरा फराकिलो हुन्छ । मासिक पत्रिका

सेप्टेम्बर
२०१९

Where, "How" turns to

"WOW!"

Introducing
Soka
Education
System

1998-2018

YEARS

**FREE
ADMISSION**

*Commemorating
20th
Successful years*

IKEDA INTERNATIONAL SCHOOL

Ravibhawan, Next to Machha Gate

Tel.: 4-279878, P.O.Box: 9340

Kathmandu, Nepal

Email: ikedaschool@mail.com.np

विषय सूचि

प्रधान सम्पादक :
श्रीमती सहना श्रेष्ठ

सह सम्पादक :
श्रीमती अञ्जली बस्नेत
श्री अमित रजिजत
सुश्री युस्विता शाक्य
श्री विजैन श्रेष्ठ

कम्प्युटर कला सल्लाहकार :
श्री नविन मानन्धर

प्रकाशक :
हिमालयन पिस् सर्भिस

फोन नं :
४०३८५८२ ४०३८५८३

पेब : ७८८
कलंकी काठमाण्डौ नेपाल ।

मूल्य : २० ५० ।-

२

सम्पादकको कलम
(गान्काईका सदस्यको रूपमा हाम्रो लक्ष्य र जिम्मेवारी)

३

प्रवेश परिक्षा-अध्ययन सामाग्री (जदन्काई सभाको लागि)
(२. आस्था, साधना र अध्ययन, ३. बाधा माथि विजय हुने आस्था)

१०

प्रारम्भिक तह परिक्षा-अध्ययन सामाग्री (जदन्काई सभाको लागि)
(स्थानीय संस्कारलाई अपनाउने शील)

११

द न्यू ह्युम्यान रिभोलुसन विशेष (धन.धच.आर. सभाको लागि)
(भविष्यको आशा)

September - October Meeting Schedule

Sep 04 11:30 WD meeting at member's home.
Sep 07 08:00 Study Lecture Meeting- Home visit
07:00 PBCL Meeting at NPC
Sep 11 CDBL Meeting at respective districts, Time Flexible
Sep 14 08:00 Victorious Zadankai Meeting
Sep 20 02:00 Poetry Symposium at NPC
Sep 21 08:00 All Leaders Training at NPC
Sep 28 08:00 Chapter Division NHR Meeting

Oct 02 11:30 WD meeting at member's home.
Oct 05 08:00 Goshu Meeting (NPC) Fulpati
07:00 PBCL Meeting at NPC
Oct 10 CDBL Meeting at respective districts
Oct 12 08:00 Victorious Zadankai Meeting
Oct 19 11:00 Future Div Meeting at Districts (Class 1-7)
Youth Meeting
Oct 26 08:00 Chapter Division NHR Meeting

Every Friday (05:30 - 06:30 pm)
Friday Peace Prayer

गाक्काईका सदस्यको रूपमा हाम्रो लक्ष्य र जिम्मेवारी

डा. कृष्ण शर्मा
जनरल डाइरेक्टर

समाजका जुनसुकै पक्ष पनि विभिन्न समस्या र चुनौतिहरुबाट गुज्रिरहेका हुन्छन्। कोही समस्यासँग जुधिरहेका हुन्छन् त कोही आशा मारेर संघर्ष गर्न छोडिदिन्छन्। जसको फलस्वरूप डर, तनाव, अस्थिरता, सहयोग विहिनको अवस्थामा परी जिवनको तल्लो चार (नर्क, भोक, पशुत्व र रीस) अवस्थामा पुग्छन्। विद्यमान प्राकृतिक प्रकोप, अनुमान गर्न नसकिने मौसम, बहदो भ्रष्टाचार, खस्कंदो व्यापार, दुर्घटना, असन्तुष्टी लगायतका घटनाहरुले मानिसलाई बेखुशी र निरास बनाउँदै लगेको छ। आखिर यस्तो किन हुँदछ त ?

हामी निचिरेनका अनुयायीहरुले यस्तो अवस्थालाई बुझ्न जरुरी हुन्छ। हामीले निचिरेनको बुद्धधर्म पढेर वा भोगेर बुझेका छौं की यस्तो हुनुमा कुनै न कुनै कारण हुन्छ नै अर्थात अघिल्ला जन्मदेखिका संगालिएर रहेका खराब कर्म नै जिम्मेवार हुन सक्छन्। हामीले यो पनि बुझेका छौं की अरुका खुशीका लागि काम गर्ने, यो अदभूत धर्मलाई फैलाउने, पिडा र समस्यामा परेकाहरुलाई

गाहोन्जोन समक्ष पुऱ्याउने आदि असल कर्मद्वारा यसको प्रभावलाई घटाउँदै लैजान सकिन्छ। जीवन र मृत्युको दुःखलाई कसैले पनि वेवास्ता गर्न वा पन्छाउन सक्दैन। हामीले यो जीवनचक्रको सामान्य पाटो हो भन्ने बुझ्नु जरुरी हुन्छ। जीवनको अर्थ र विभिन्न परिघटनालाई बुझिसकेपछि हामी भयमुक्त भएर जस्तोसुकै परिस्थितिमा पनि सकारात्मक हुन सक्छौं। त्यस्तै समस्या र दुखका रूपमा रहेका चुनौतिलाई सफलता र खुशीको मार्गतिर लैजान सक्छौं। हामीले गोहोन्जोनप्रति गहिरो आस्था जगाउँदै गुरु इकेदाले लेख्नु भएका विभिन्न दर्शन र मार्गदर्शनको अध्ययन गर्दै एवम् यसलाई जीवनमा अभ्यास गर्दै अरुलाई समेत यो कुरा सिकाएर खुशीयालीतर्फ प्रेरित गर्न सक्छौं।

निचिरेन दाइशोनिन भन्नुहुन्छ “हामी यस्तो संसार र परिस्थितिमा जन्मेका छौं किन की हामीले नै यो रोजेको हो।” यो परिस्थितिको सामना गर्न, मानवतामा देखिएको सामञ्जस्यता र जटिलताको विरुद्ध लड्न र हामी सबैभित्र

रहेको मानव क्रान्तिलाई सफल तुल्याउन नै हामीले यो समय र परिस्थितिमा जन्मने रोजेको हो। हिलोभिन्नबाट निस्कने सुवासित र सुन्दर कमलको फूल जस्तै बन्नको लागि हामीले यो समय रोजेका हौं। हामी दुःखी हुन र एकातिर लुकेर बस्न यो जीवन रोजेका होइनौं। यसका लागि हामीले निचिरेन दाइशोनिनप्रति हार्दिक आभार र कृतज्ञता व्यक्त गर्नु पर्दछ। हामी भित्रको बुद्ध प्रवृत्तिलाई उजागर गर्न प्रतिबद्धताका साथ गोहोन्जोनसँग प्रार्थना गर्नु पर्दछ। यो अदभूत धर्ममार्फत हामीले जीवनको सत्यलाई बुझाउन र प्रत्येक अँध्यारो, हिलो र दलदलमा फसेका मानिसहरुलाई खुशी दिलाइ एक चम्किलो कमलको फूलरूपी सुन्दर संसारमा अवतरण गर्न मद्दत गर्नु पर्दछ। हामी गाक्काई सदस्यहरु संसारलाई खुशीतर्फ उन्मुख गराउन यस समाजको कहिले जहाज, कहिले स्तम्भ त कहिले आँखा बन्न सक्नु पर्दछ। यो नै प्रत्येक गाक्काई सदस्यको जन्मे देखि नमरुन्जेलसम्मको महान लक्ष्य हो।

२. आस्था, साधना र अध्ययन

निचिरेन बुद्धधर्मको उद्देश्य भनेको हाम्रो जीवनलाई रूपान्तरण गर्न समर्थ बनाउनु हो। यसका उपदेशहरू लागू गर्ने ३ मूलभूत तत्वहरू छन्: आस्था, साधना र अध्ययन।

आस्था भन्नाले बुद्धधर्मको पछिल्लो युगको सत्धर्म - निचिरेन दाइशोनिनको बुद्धधर्ममा र त्यसको अन्तिम अभिव्यक्ति गोहोन्जोनमा विश्वास हो। बौद्ध साधनाको महत्वपूर्ण अंश नै आस्था हो।

साधना भन्नाले हाम्रो जीवनलाई रूपान्तरण र विकासको लागि गरीएका ठोस प्रयासहरू हुन्।

अध्ययन भन्नाले सिक्ने र निचिकान बौद्धधर्मको उपदेशहरूको सोधपुछ गर्नु हो। यसले हामीलाई सही आस्था र साधना मार्गनिर्देश गर्ने सिद्धान्तहरू उपलब्ध गराउदछ जसले हाम्रो साधनालाई बलियो गर्न र आस्थालाई गहिरो बनाउन मद्दत गर्दछ।

निचिकान बौद्ध धर्मको सही साधनामा यी तीन वटै तत्वहरू समावेश हुनु नै पर्दछ।

In "The True Aspect of All Phenomena" मा दाइशोनिन भन्नु हुन्छ:

सम्पूर्ण विश्व भरी (जम्बुद्विप) उत्कृष्ट भक्तिको वस्तु, गोहोन्जोनमा विश्वास गर्नु। तपाईंले आफ्नो आस्था मजबुत अवश्य गर्नुस र शाक्यमुनी, प्रभुत्तरत्न र दश दिशाका बुद्धहरूको संरक्षण प्राप्त गर्नुस। साधना र अध्ययनको दुई मार्गमा आफूलाई प्रयत्न गर्नु। विना साधना र अध्ययन, बुद्धधर्म नै हुदैन। तपाईं आफूमा मात्रै सिमित नभई अरूलाई पनि सिकाउनु होस्। आस्थाबाट नै साधना र अध्ययन दुबैको उदय हुन्छ। एउटै हरफ मात्रै भए पनि अरूलाई आफ्नो क्षमताले भ्याएसम्म सिकाउनु होस्। (WND-1, p

386)

आस्था

आस्था एक विश्वास र स्वीकार हो - बुद्धको उपदेशलाई विश्वास गर्ने र स्वीकार गर्ने हो। त्यस्तो आस्था नै बुद्धत्वको जीवनावस्था हासिल गर्ने आधार हो।

सद्धर्मपुण्डरीक सूत्रमा भनिएको छ कि, शारीपुत्र जो शाक्यमुनीको शिष्यहरू मध्ये ज्ञानमा सर्वश्रेष्ठ थिए, उनलाई पनि आस्थाबाट नै सूत्रका उपदेशहरूको सार बोध गर्न सक्नु भयो। सद्धर्मपुण्डरीक सूत्रको Simile and parable तेश्रो अध्यायमा लेखिएको छ, "यस सूत्रको कुरा गर्दा शारिपुत्र तिमिले समेत आस्थाको कारण प्रवेश पाएका हो। (LSOC- 3 p. 109-10) यहि नै केवल आस्थाबाट प्रवेश प्राप्त भन्ने सिद्धान्त हो।

आस्थाको माध्यमबाट मात्रै हामीले बुद्धको जस्तो जीवनावस्था र उस्तै महान विवेक हासिल गर्न सक्छौं। जब हामीले बुद्धको उपदेशहरूलाई विश्वास र स्वीकार गर्छौं, हामीले पहिलो पटक जीवनको बौद्ध सिद्धान्तको सत्यता बुझ्दछौं।

बुद्धधर्मको पछिल्लो युगको बुद्ध, निचिरेन दाइशोनिनले आफू जागृत हुनु भएको ब्रम्हाण्डको आधारभूत नियम नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो लाई गोहोन्जोनको रूपमा कुँदनु भयो। अर्को शब्दमा बुद्धधर्मको पछिल्लो युगका मानिसहरूको लागि उहाँले आफ्नो बुद्धत्वको जीवनावस्थालाई गोहोन्जोनको रूपमा उजागर गर्नु भयो।

त्यसैले निचिरेन बुद्धधर्मलाई साधना गर्दाको महत्वपूर्ण कुरा भनेको बुद्धत्वको जीवनावस्था हासिल गर्नको लागि भक्तिको वस्तु गोहोन्जोनमा गहिरो आस्था हुनु हो। जब हामी गोहोन्जोन प्रति आस्था राख्छौं र नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो प्रार्थना गर्दछौं, हामीले अद्भूत धर्मको शक्तिलाई समेट्न सक्छौं र बुद्धत्वको जीवनावस्थालाई हामी भित्र बलियो संग स्थापना गर्न सक्छौं।

साधना

साधना भनेको हामीले गर्ने ठोस कार्यहरू हुन् जुन गोहोन्जोनमा आस्थाको आधारमा हुने गर्दछ ।

निचिरेन बुद्धधर्मले असिमित विवेक र करुणाको जीवनावस्था बुद्धत्व, हाम्रो जीवन भित्र नै अन्तर्निहित हुन्छ भन्ने सिकाउछ ।

हाम्रो बौद्ध साधनाको उद्देश्य भनेको हामीमा विद्यमान बुद्धत्वलाई उजागर गर्ने र वास्तविक खुशीको अवस्था हासिल गर्नु हो । यस अप्रत्यक्ष क्षमतालाई हाम्रो जीवनमा कार्यान्वयन गराउन ठोस प्रयासहरूबाट हामीहरूलाई रूपान्तरण र विकसित गराउनु महत्वपूर्ण हुन्छ । यदि हामीले आफ्नो बुद्धत्व उजागर गर्नु छ भने कारण र उचित बौद्ध सिद्धान्तहरू संग प्रयासहरू निरन्तर गर्नु आवश्यक छ । यसलाई नै साधना भनेर उद्घृत गरिएको छ ।

साधनाको दुई पक्षहरू छन् - आफ्नो लागि र अरूको लागि साधना । यसलाई गाडाका दुई पांग्रा संग तुलना गरिएको छ । ठीक

संग अग्रसर हुन हाम्रो साधनामा यी दुवै पक्ष हुनु पर्दछ ।

आफ्नो लागि साधना भन्नाले निचिरेन बुद्धधर्मको साधनाबाट व्यक्तिगत लाभ हासिल गर्न मेहेनत गर्नु हो । अरूको लागि साधना भन्नाले अरूलाई बुद्धधर्मको बारेमा सिकाएर उनीहरूलाई पनि लाभ प्राप्त गराउन प्रेरित गर्नु हो ।

दाइशोनिन उल्लेख गर्नु हुन्छ - यद्यपि, अहिले हामी बुद्धधर्मको पछिल्लो युगमा प्रवेश गरीसकेका छौं र म, निचिरेनले प्रार्थना गरेको दाइमोक्कु पहिलो युगहरूको भन्दा फरक छ । नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो ले आफ्नो लागि र अरूलाई सिकाउने, दुबै साधनालाई समेटेको छ । (WND2, p 986)

बुद्धधर्मको पछिल्लो युगमा - व्यक्तिगत बोधिज्ञानलाई अनुसरण गर्ने, आफ्नो लागि साधना र अरूले पनि बोधिज्ञान प्राप्त गरोस् भनेर अरूलाई बुद्धधर्म सिकाउने तथा अरूको लागि साधना, दुबै नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो हो जुन बुद्धत्व प्राप्त गर्नको लागि आधारभूत शिक्षाको साधनामा आधारित छ ।

Hotel Silent Peak

Lake Side, Baidam -6, Pokhara
Tel: +977-61-462857 / 461977
Email : mohara_nims@hotmail.com

Our Facilities:
Free WiFi
Airport Shuttle
Free Parking
Restaurant
Room Service
Meeting/Banquet
Tour Desk/ Baggage Storage
Ticket Service

WELCOME
TO YOUR HOME AWAY FROM HOME

त्यसैले निचिरेन बुद्धधर्ममा सही साधनाले, यी दुबै साधनाको प्रकारहरूलाई समेटेको हुन्छ। यसमा गोहोन्जोनमा आस्था राखेर नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो प्रार्थना गर्ने रहेको हुन्छ। साथै गोहोन्जोनमा आस्थाको लाभ वारेमा अरूलाई सिकाउने र उनीहरूलाई साधना गर्न प्रोत्साहन गर्ने आदि।

विशेषत, आफ्नो लागि साधना भन्नाले गोङ्गयो (सद्धर्मपुण्डरीक सूत्रको केही अंश उच्चारण गर्नु र नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो प्रार्थना गर्नु) र अरूको लागि साधना भन्नाले बुद्धधर्मको उपदेशहरू बाँड्ने र प्रचार गर्नु हो। अभ थप, हामी एस.जि.आई. सदस्यहरू भएर कोसेनरूपुको लागि गरीने विभिन्न गतिविधिहरू पनि अरूको लागि साधना अन्तर्गत पर्दछ।

गोङ्गयोको दैनिक साधना र उपदेशहरूको प्रचारका प्रयासहरू

गोङ्गयो भन्नाले गोहोन्जोनको अगाडि सद्धर्मपुण्डरीक सूत्रको अंशहरूलाई उच्चारण र नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो प्रार्थना गर्नु हो। यो साधनाको दुई वटा पक्षहरू मध्ये जीवनलाई रूपान्तरण गर्ने पहिलो पक्ष हो। गोङ्गयोको साधनालाई ऐना टल्काउने संग तुलना गर्दा दाइशोनिन भन्नु हुन्छ, यी धमिलो ऐनालाई हिरा भै टल्काउने संग समानता छ। जीवनको जन्मसिद्ध अन्धकारको भ्रमले ढाकिएको मन, बादलले छोपेको धमिलो ऐना जस्तै हो जसले जीवनको गतिविधिलाई महत्वपूर्ण प्रकृति र यथार्थताको सही क्षणलाई प्रतिविम्बित गर्छ।

गहिरो आस्था जगाउनु र तपाईंले आफ्नो ऐनालाई दिनरात मेहेनेतका साथ टल्काउनुस्। कसरी टल्काउनु हुन्छ त? केवल नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो प्रार्थना गरेर। (WND-1, p) यस उदाहरणले संकेत गर्दछ कि, ऐना आफै परिवर्तन हुदैन तर जब टल्काइन्छ यसको कार्यविधि परिवर्तन हुन्छ। त्यस्तै गरी हाम्रो दैनिक गोङ्गयोको साधनाको निरन्तरताले हामी हाम्रो जीवनलाई टल्काउन र सुदृढ बनाउछौं र तिनको कार्यविधिलाई सकारात्मक रूपमा परिवर्तन गर्दछौं।

बुद्धधर्मको सही शिक्षालाई फैलाउनुको महत्वको बारेमा उल्लेख गर्दा दाइशोनिनले "The True Aspect of All Phenomena" मा भन्नु हुन्छ, "तपाईं आफूले मात्रै सिक्ने नभई अरूलाई पनि सिकाउनुस्।

क्षमताले भ्याएसम्म अरूलाई सिकाउनु होला, चाहे त्यो एकै हरफ वा वाक्यांश नै किन नहोस्।" (WND-1, p.386) जाकुनिचिवोलाई चिठीमा उहाँ लेख्नु हुन्छ, "जो निचिरेनका शिष्यहरू र साधारण भक्तहरू बन्छन्, तिनीहरूले उहाँसंगको प्रगाथ सम्बन्धलाई बोध गर्दै र सद्धर्मपुण्डरीक सूत्रलाई उहाँले जस्तै प्रचार गर्नुपर्दछ।" (WND1, p. 999)

यो महत्वपूर्ण छ कि, गोङ्गयोको हाम्रो दैनिक साधनाले केवल आफ्नो जीवनावस्थालाई मात्र रूपान्तरण गर्ने नभई अरूलाई बुद्धधर्मको उपदेशहरू, चाहे त्यो एकै शब्द नै होस् बाँड्नु पर्छ र आफ्नो र अरू, दुबैको खुशीलाई लक्षित गर्नु पर्दछ।

त्यस्ता प्रयासहरूले आफ्नो आस्था र साधनालाई गहिरो वनाउन मद्दत गर्दछ साथै हामी भित्रको बोधिसत्वको परोपकारी जीवनावस्था र बुद्धत्वलाई सक्रिय बनाउँदछ जसले हामीलाई अरूको खुशी र भलाई को लागि काम गर्न प्रेरित गर्दछ। त्यसले हामीलाई निचिरेन दाइशोनिनको असल शिष्यहरू हुन मद्दत गर्दछ। गोङ्गयो तथा बुद्धधर्म प्रचारको प्रयास, हाम्रो जीवनलाई रूपान्तरण गर्ने प्रभावशाली शक्ति पनि हो।

सद्धर्मपुण्डरीक सूत्रमा उल्लेख छ:

मेरो परिनिर्वाण पछि यदि असल पुरुष वा असल महिलाहरूले सद्धर्मपुण्डरीक सूत्रको एकै हरफ भएपनि एउटा व्यक्तिलाई गोप्य रूपमा व्याख्या गर्छन् भने उनी तथागतको बुद्ध दूत हो भनेर तिमीले बुझ्नु पर्दछ। उनलाई तथागतले पठाउनु भएको हो र तथागतको काम गर्नेछन्। (LSOC 10, p 200-201)

यस हरफमा आधारित भएर दाइशोनिनले घोषणा गर्नु हुन्छ, जसले सद्धर्मपुण्डरीक सूत्रको एकै शब्द वा हरफलाई उच्चारण गर्दछ र त्यसको बारेमा अर्को व्यक्ति संग कुरा गर्दछ, उनी उपदेशका मालिक शाक्यमुनी बुद्धका दूत हुन्। (WND-1, p 331)

अर्को शब्दमा, अरूको खुशीको लागि गरीने साधनाको प्रयासहरू साँच्चै नै महान हुन्छन्। तिनीहरूमा बुद्धका आचरण र साधना समावेश भएको हुन्छ जुन बुद्धको दूत भएर हामीले जारी राख्दछौं।

प्राथमिक र समर्थन साधना

विहान र वेलुकी गरिने गोड्योको साधना नै हाम्रो जीवनलाई रूपान्तरण गर्ने प्रयासको मुख्य खम्बा हो।

गोड्यो गर्दा हामीले गोहोन्जोनमा आस्था राखेर नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो प्रार्थना गर्दछौं र सद्धर्मपुण्डरीक सूत्रको दोश्रो अध्याय “उपाय कौशल” को अंश र सद्धर्मपुण्डरीक सूत्रको १६ औं परिवर्त “आयुष्प्रमाण” को अंशहरू उच्चारण गर्दछौं।

गोहोन्जोनमा आस्था राखेर नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो प्रार्थना गर्नु मूलभूत सिद्धान्त हो, त्यसैले यसलाई “प्राथमिक साधना” भनिएको हो।

“उपाय कौशल” र “आयुष्प्रमाण” परिवर्तलाई उच्चारण गर्दा प्राथमिक साधनाको लाभहरूलाई प्रस्फुटन गर्न मद्दत गर्दछ, त्यसैले यसलाई “समर्थन साधना” भनेको हो।

हामीले “उपाय कौशल” र “आयुष्प्रमाण” परिवर्तलाई उच्चारण गर्नुको कारण यो हो कि, यी दुई सद्धर्मपुण्डरीक सूत्रका अधिक महत्वपूर्ण परिवर्तहरू हुन् जसले सबै मानवहरूको बोधिज्ञानको मार्ग खोल्निएको छ। दोश्रो परिवर्त “उपाय कौशल” ले सबै घटनाको सही पक्षको व्याख्या गरेको छ जुन सद्धर्मपुण्डरीक सूत्रको सैद्धान्तिक शिक्षाको (पहिलो १४ परिवर्त) मूल ग्रन्थ हो।

१६ औं परिवर्त “आयुष्प्रमाण” ले परापूर्व कालमा बुद्धले बोधिज्ञान हासिल गरेको उजागर गरेको छ जुन सद्धर्मपुण्डरीक सूत्रको आधारभूत शिक्षा (पछिल्लो १४ औं परिवर्त) को मूल ग्रन्थ हो। दाइशोनिन लेख्नु हुन्छ, यदि तिमिले “आयुष्प्रमाण” र “उपाय कौशल” परिवर्तहरू पाठ गर्छौं भने अरू बाँकि परिवर्तहरू हामीले पाठै नगरे तापनि स्वभाविक रूपले समाविष्ट हुने छन्। (WND-1, p 71)

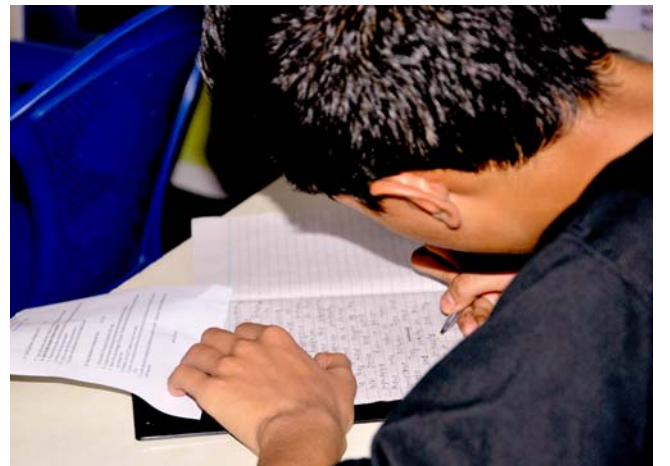
प्राथमिक साधना र समर्थन वा सहयोगी साधना बीचको सम्बन्ध बारे व्याख्या गर्दा दाइशोनिनको शिक्षाका १८ औं शताब्दीका विद्वान निचिकानले यिनीहरूलाई सादा खाना र मसालेदार खाना संग तुलना गर्नु हुन्छ। उनले चामल अथवा नुडल खानाहरू “प्राथमिक” पोषण हुन् भने, नुन, चुक आदि राखेको खाना अझ मिठो स्वादिष्ट हुन्छ। त्यस्तै गरी “उपाय कौशल” र “आयुष्प्रमाण” परिवर्तहरू पाठ गर्दा, नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो को प्राथमिक साधनाको प्रार्थनाले अगाध लाभ हासिल गर्न मद्दत गर्छ त्यसैले यसलाई सहयोगी साधना भनिन्छ।

जब हामीले “उपाय कौशल” र “आयुष्प्रमाण” परिवर्तहरू पाठ गर्छौं तब हामीले नाम् म्योहो रेङ्गे क्यो को मूर्तरूप गोहोन्जोनको लाभकारी शक्तिलाई प्रशंसा र सुधार योग्य बनाउदछौं।

अध्ययन

अध्ययन भन्नाले बौद्ध उपदेशहरूको अध्ययन हो, प्रमथतः निचिरेन दाइशोनिनको लेखहरू पढ्ने र सही सिद्धान्तहरू र निचिरेन बौद्ध धर्मका ग्रन्थहरू अध्ययन गर्नु हो। यसरी अध्ययन गर्दा हामीले अझ गहिरो र बलियो आस्था विकसित गर्न सक्छौं र हामी सही साधना गर्न निश्चित हुन्छौं। बौद्ध अध्ययन नभएमा हामी आफैले बुद्धधर्मको व्यक्तिगत प्रस्तुतिकरण गर्दा पतन तिर धकेलिने खतरा हुन्छ र सजिलै संग गलत उपदेशहरू प्रस्तुत गर्नेहरूबाट धोखा पाउन सक्दछौं।

दाइशोनिन लेख्नु हुन्छ, “साधना र अध्ययन दुबै आस्थाबाट उत्पन्न हुन्छ, “यो पुष्टी हुन्छ कि आस्था नै अध्ययनको आधार हो। (WND-, p 386)

अध्यक्ष तोदा भन्नु हुन्छ, “आस्थाले सहमति खोज्छ र सहमतिले आस्थालाई गहिरो बनाउछ।” उहाँले उल्लेख गरे अनुसार अध्ययनको उद्देश्य र बुद्धधर्मको गहिरो बुझाइ भन्नुनै हाम्रो आस्थालाई गहिरो बनाउनु हो।

दाइशोनिनले आफ्नो अनुयायीहरूलाई उहाँका लेखहरू वारम्बार अध्ययन गर्न आग्रह गर्नु हुन्छ। उदाहरणको लागि, उहाँ लेख्नु हुन्छ, “उनलाई यस चिठी बारम्बार पढ्न र ध्यानपूर्वक सुन्न

लगाउनुस्।” (WND-1, p. 1031) अझ थप, उहाँले बौद्ध शिक्षाको बारे प्रश्न गर्ने शिष्यहरूको उत्सुक भावनाको तारिफ गर्नु हुन्छ।

दाइशोनिनको प्रत्यक्ष शिष्य र उत्तराधिकारी निक्को शोनिन भन्नु हुन्छ, “यस धर्मका अनुयायीहरूले दाइशोनिनको लेखहरूलाई आफ्नो जीवनमा कुटुना पर्दछ। (गोशो जेन्सु पा. १६१८) र प्रतिष्ठा, मान र दाम हासिल गर्न भुकेका बौद्ध शिक्षामा अपर्याप्त व्यक्तिहरू मेरा शिष्य भन्न योग्य छैनन्। (गोशो जेन्सु, पा. १६१८) यसरी उनले हामीलाई दाइशोनिनको लेखहरू पढ्न प्रोत्साहन दिनु भएको छ।

३. बाधा माथि विजय हुने आस्था

जीवनलाई सदा कठिनाइहरूले साथ दिइरहेको हुन्छ र हाम्रो कोसेनरूपको संघर्षमा अवश्य नै कष्ट र वाधाहरू सामना गर्दछौं। यस अंशमा हामीले हाम्रो बौद्ध साधनालाई निरन्तरता दिने प्रक्रियामा विभिन्न किसिमको बाधा तथा अड्चनहरूको खोज गर्दछौं र “बाधा माथि विजय हुने आस्था” को महत्त्वलाई पुष्टी गर्दछौं।

यो महत्त्वपूर्ण छ कि हामीले हाम्रो बौद्ध आस्था र साधनालाई जीवन भर निर्वाह गर्नु पर्दछ किनभने हाम्रो लक्ष्य भनेको यही जीवनकालमा बुद्धत्व हासिल गर्नु हो। यद्यपि, बुद्धधर्मले सिकाउँछ कि, हाम्रो साधनालाई निरन्तरता दिदै जाँदा बाधा र कठिनाइहरू, हामीलाई रोक्न अवश्य आउनेछन्। त्यतिबेला हामी तयार भएर बस्नु जरूरी छ र कुनै पनि समस्या अथवा विपत्ति संग सम्भौता नहुने आस्था स्थापना गर्न प्रयत्न गर्नु पर्दछ।

कुनै पनि व्यक्ति जसले सही शिक्षालाई अंगाल्छ, उनीहरूले किन बाधा अड्चनको सामना गर्नु पर्दछ ?

पहिलो, यो किनभने- बुद्धत्वको जीवनावस्थालाई विकसित गर्ने लक्ष्यका साथ सही उपदेशको साधना र विश्वास गर्नु भनेको आफ्नो जीवनलाई गहिराइ देखि नै रूपान्तरण गर्नु हो। र जब केही परिवर्तन अथवा सुधारको सामना केही अवरोधबाट हुन्छ भने बौद्ध साधनाले विशेष गरी हाम्रो जीवन भित्रबाट परिवर्तन अथवा अरू संगको सम्बन्धका गहन अवरोधलाई जगाइ दिन्छ। यसलाई चलि रहेको डुङ्गाको अगाडि भागमा पानीको अवरोधले बनाएको छालहरू संग तुलना गरेको छ।

बोधिज्ञान हासिल गर्ने उद्देश्यले बुद्धधर्म साधना गर्दा आउने रोकवटहरूलाई प्राय “३ वाधा र ४ अड्चन” भनेर वर्गिकृत गरीएका छन्। यस बाहेक, सद्धर्मपुण्डरीक सूत्रले सिकाउछ कि, “सद्धर्मपुण्डरीक सूत्रको अनुयायी” त्यस्तो व्यक्ति जसले सही रूपले साधना गर्दछ र बुद्धधर्मको पछिल्लो युगको दुष्ट र अशुद्ध समयमा उपदेशहरू प्रचार गर्न कोशिस गर्दछ, उनीहरूले “३ शक्तिशालि दुश्मनहरू” भनेर चिनिने शक्तिको अवरोधको सामना गर्ने छन्।

यिनीहरूले उत्पीडनलाई प्रतिनिधित्व गर्दछ जुन जहाँ पनि घटन सक्छ, जसले शाक्यमुनीको परिनिर्वाण पछिको दुष्ट युगमा सद्धर्मपुण्डरीक सूत्रलाई सक्रिय भएर साधना गर्दछन् र सबै व्यक्तिहरूले बुद्धत्व हासिल हुने

SERVICES	TRAININGS
<ul style="list-style-type: none"> * WEIGHT LOSS BOOT CAMP * REGULAR ZUMBA CLASSES * REGULAR YOGA CLASSES * REGULAR CARDIO CLASSES * DIET MANAGEMENT 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ YOGA TEACHERS TRAINING ◆ VINYASA WORKSHOP ◆ STRESS MANAGEMENT WORKSHOP ◆ FLEXIBILITY WORKSHOP ◆ GROUP FITNESS INSTRUCTORS TRAINING
<p>SPACE ON RENT 150CAPACITY HALL SEMINARS WORKSHOPS TRAINING SOUND SYSTEM EVENTS MEETINGS CHANGING ROOM PROJECTOR/SCREEN HYGIENIC RESTAURANT LARGE PARKING</p>	
<p>Zumbandu A Complete Fitness Solution</p> <p>Baneshowr Spa Bhimsengola Marg, Kathmandu All In One Mart Minbhawan, Kathmandu Aafanta Mart, Birendrachowk, Kathmandu</p> <p>zumbandu@gmail.com @zumbandu www.facebook.com/zumbandu www.zumbandu.com</p> <p>9803266533, 9840297667, 9823286733 9840297667 9823286733</p>	
<p>PRANAYAM VINYASA ASTANGA HATHA POWER MEDITATION</p> <p>YOGA Home service</p>	

आशा सहित व्यापक रूपमा प्रचार गर्ने कार्य गर्दछ ।

“३ शक्तिशाली दुश्मन” बाट पीडित हुनुलाई, सद्धर्मपुण्डरीक सूत्रको साधक वा विशुद्ध उपासक हो, भन्ने प्रमाण मान्न सकिन्छ ।

तीन बाधा र चार दानव

“दाजुभाइलाई चिठी” भन्ने लेखमा निचिरेन दाइशोनिन लेख्नु हुन्छ:

सोही अध्याय (Tien-Tai's great concentration and insight) को पाचौं अध्याय को एक हरफ पददा: जब साधना बृद्धि हुन्छ र बुझाइ बढ्दै जान्छ, ३ बाधा र चार दानवहरू तँछाडमछाड गर्दै उत्पत्ती भई एक अर्को संग जोडतोडका साथ हस्तक्षेप गर्दछ.....

यसमा तिनीहरूबाट न प्रभावित न त डराउनु । यदि तिनीहरूबाट प्रभावित भएमा दुष्ट मार्गमा पर्नेछ । यदि तिनीहरूबाट डराएमा सही धर्म साधना गर्नबाट रोकिनु पर्नेछ ।” यो उत्घोषण मलाई मात्र लागू हुँदैन बरु यसले मेरो अनुयायीहरूलाई पनि मार्गदर्शित गर्दछ । श्रद्धापूर्वक यस उपदेशलाई आफ्नै बनाउनुस् र भविष्यका पुस्तालाई आस्थाको सिद्धान्त हस्तान्तरण गर्नुस् । (WND-1, p 501)

यस हरफले सिकाए अनुसार, जब हामीले सही बौद्ध उपदेशहरूमा विश्वास र साधना गछौं र आस्थालाई गहिरो बनाइ बौद्ध साधनालाई अधि बढाउँछौं, हाम्रो प्रगतिहरूलाई अवरोध गर्ने कार्यहरू उत्पन्न हुन्छन् । तिनीहरूलाई ३ बाधा र ४ दानव भनिन्छ । सोही लेखमा दाइशोनिनले ३ बाधा र ४ दानवको बारेमा अलि विस्तृत रूपमा यसरी वर्णन गर्नुभएको छ:

यस अध्यायमा तीन बाधाहरू भन्नाले सांसारिक इच्छाहका बाधा, कर्मको बाधा र प्रतिकारको बाधा हुन् । सांसारिक इच्छाहरूको बाधा भनेको आफ्नो साधनामा आउने अवरोधहरू हुन् जुन लोभ, रीस र मूर्खताबाट उब्जेको हुन्छ, त्यस्तै कर्मको बाधा भनेको आफ्नो श्रीमती अथवा छोराछोरीहरूबाट आउने तगारो हुन्, त्यस्तै कर्मको डण्डको बाधा आफ्नो शासक अथवा अभिभावकको कारण आउने अवरोधहरू हुन् । चार दानव मध्ये, छैठौं स्वर्गका दानव राजाको कार्यहरू यस अन्तिम प्रकारका छन् । (WND-1 p 501)

तीन बाधाहरू

सर्वप्रथम, “३ बाधाहरू” मा बाधा शब्दले हाम्रो आस्था र साधनालाई अवरोध गर्ने कार्यहरूलाई इंगित गर्दछ । यिनीहरूलाई क्रमबद्ध रूपमा सांसारिक इच्छाको बाधा, कर्मको बाधा र कर्मको डण्डको बाधा भनिन्छ ।

सांसारिक इच्छाको बाधाहरूले त्यतिबेला इंगित गर्दछ जब सांसारिक इच्छाहरू अथवा आवेगहरू तथा कष्टहरू जस्तै लोभ, रिस र मूर्खता (३ विषहरू भनिन्छ) ले बौद्ध आस्था तथा साधनामा प्रगति गर्न अवरोध गर्दछ ।

कर्मको बाधाले आस्था तथा साधनामा आउने अवरोधको उल्लेख गर्दछ जुन हाम्रो यस जीवनमा गरेका दुष्ट कार्यको परिणामहरू हुन् । “दाजुभाइलाई चिठी” लेखमा श्रीमान श्रीमती अथवा छोराछोरी जस्ता नजिकको व्यक्तिबाट आउने अबरोधलाई विशेष उदाहरणको रूपमा लेखिएको छ ।

जीवन यापनका कठिन परिस्थितीको कारण हाम्रो बौद्ध साधनामा अबरोध आइपर्छ । यिनीहरूलाई प्रतिकुल इनाम अथवा अङ्घनको रूपमा लिइएको छ जुन विगत जीवन कालमा बनेका नराम्रो कर्मको कारण उब्जेको हो । “दाजुभाइलाई चिठी” मा दाइशोनिनले यस्ता व्यक्तिहरूको प्रतिकारलाई सम्मिलित गरेका छन् जसले आफूलाई अनुकरण गर्न विवश हुन्छन् जस्तै आफ्नो राष्ट्रको शासक र आफ्नो अभिभावक ।

चार दानवहरू

यसपछि, “चार दानव” मा दानव शब्दले बुद्धधर्मको विश्वास र साधना गरीरहेकाहरूको हृदय र मन भित्र गरीने कार्यलाई सम्बोधन गर्दछ । यी कार्यहरूले तिनीहरूको जीवनको उज्वलता (जुन आफ्नै अद्भूत धर्मका मूर्तरूपहरू हुन्) लाई अवरोध अथवा पन्छाउदछ ।

चार दानवहरू यस प्रकार छन्:

- १) पाँच तत्वहरूको अवरोध,
- २) सांसारिक इच्छाहरूको अवरोध
- ३) मृत्युको अवरोध
- ४) दानव राजाको अवरोध

पञ्च तत्वको अवरोध, हाम्रो शरीर र मन भित्रको कार्यहरूले, असमझदारीताको कारण अथवा आस्था र साधनालाई अगाडि बढाउने व्यक्तिहरूको पञ्च तत्वबाट उत्पन्न हुन्छन् ।

सांसारिक इच्छाहरूको अवरोध भन्नाले हाम्रो जीवन भित्रको दुःखकष्टहरू जस्तै लोभ, रीस र मूर्खता, उत्पन्न भई यस कार्यले आफ्नो आस्थालाई नष्ट गराउदछ ।

मृत्युको अवरोध त्यतिबेला आउछ जब उनको बौद्ध साधनालाई उनको अथवा उनीको मृत्युको कारण रोक्दछ । यसरी पनि भन्न सकिन्छ कि जब अर्को साधनाकर्ता अथवा नजिकको व्यक्तिको मृत्यु हुन्छ, यसले उनको बौद्ध आस्थामा शंका उत्पन्न गराई अवरोध अथवा मृत्युको दानवबाट पराजित हुन्छन् ।

अन्तमा दानव राजाको अवरोध हो । “दानव राजा” भनेको “अरूको मेहेनतको विना रोकतोक आनन्दको स्वर्गको दानव राजा” को लघुरूप हो - राजा जसले अरूको प्रयासको फल आफ्नो खुशीको लागि उपयोग गर्दछ । छैठौँ स्वर्गको दानव राजा पनि भनिने, यो बौद्ध धर्ममा व्याख्या गरीएको अति आधारभूत किसिमको दानवीय कार्य हो ।

निचिरेन दाइशोनिनले भन्नु हुन्छ कि, “आधारभूत अंधकार आफैँ छैठौँ स्वर्गको दानव राजाको रूपमा उजागर हुन्छ । (WND-1,

p 1113) उहाँको अर्थ, यस दानवीय कार्य त्यस्तो कुरा हो जुन जीवनको जन्मसिद्ध आधारभूत भ्रमबाट उजागर हुन्छ । यो विभिन्न रूपमा देखा पर्छन् र अनेक उपायहरू प्रयोग गरी सही तरिकाले बुद्धधर्म साधना गरीरहेकाहरूलाई अत्याचार र सताउने गर्दछन् ।

अभ अनौठो, यो शक्तिमा रहेकाहरूको जीवनमा अथवा साधकहरू माथि धेरै प्रभाव भएका व्यक्तिहरूमा देखिन्छ ।

विवेकीहरू रमाउनेछन् भने मूर्खहरू पछि हट्ने छन्

अब यो स्पष्ट भयो कि, जब हामी बौद्ध साधनालाई पालना गर्ने प्रयत्न गर्छौं, बाधाहरू र कठिनाइहरू उजागर भएर हाम्रो प्रगतिलाई अवरोध गर्दछ । तापनी यो महत्वपूर्ण छ कि, हामी सजग हुनु पर्दछ कि, सांसारिक इच्छाहरू जस्तै लोभ, रीस र मूर्खता, श्रीमान श्रीमती र सहयोगीहरू, छोराछोरी, अभिभावक, हाम्रो शरीर तथा मन अथवा मृत्यु समेत, आफैँमा वाधा र दानव भित्र पर्दैनन् । बरू, तिनीहरूलाई ३ बाधा र ४ दानवको कार्य गराउनेको कारण भन्दा हाम्रो आफ्नै जीवन शक्तिको कमजोरीपना हुन् जसले तिनीहरूबाट नकारात्मक प्रभाव पार्न अनुमति दिन्छौं ।

शाक्यमुनी बुद्धले पनि बोधिज्ञान प्राप्त गर्दा स्पष्ट रूपले स्वीकार गर्नु हुन्छ कि उनको मनमा उब्जेका विभिन्न भ्रमहरू दानवीय कार्यहरू हुन् जसले उनको लक्ष्य प्राप्त गर्न उदेश्यलाई रोक्न कोशिस गर्नु भएको थियो । हाम्रो लागि, दानवीय कार्यहरूलाई पराजित गर्ने साँचो भनेको केहीबाट पनि नडगमगाउने वलियो आस्थालाई विकास गर्नु हो ।

यस परिपेक्षमा निचिरेन दाइशोनिन व्यक्त गर्नु हुन्छ, “त्यहाँ निश्चित रूपमा असामान्य छालको उतार चढाव, चन्द्रमा उदाउने र अस्ताउने र गृष्म, हेमन्त, शिशिर र बसन्त ऋतुले एक अर्कोलाई बाटो दिने हुन्छन् ।

सामान्य व्यक्तिले बुद्धत्व हासिल गर्दा पनि केही असामान्य स्थिति उत्पन्न हुन्छ । त्यस्तो समयमा ३ बाधा र ४ दानवहरू अवश्य नै देखा पर्छन् र विवेकी रमाउनेछन् भने मूर्ख पछि हट्नेछन् । (WND-1, p 637)

जब ३ बाधा र ४ दानवहरू देखा पर्छन्, यही समयमा हामीले दृढताका साथ बोधिज्ञान प्राप्ती तर्फ प्रगति गर्न महत्वपूर्ण हुन्छ र विवेकी व्यक्तिहरूले यस्ता चुनौतीहरूमा रमाए भई हामीले आफ्नो आस्थालाई निरन्तरताका साथ तिनीहरू माथि विजय प्राप्त गर्नु पर्दछ ।

**Music Composition
Arrangement
Audio & Video
Recording**

Ombahal, New Road
Mobile : 9841204149
Email : b.jenraj@gmail.com

स्थानीय संस्कारलाई अपनाउने शील

निचिरेन बुद्धधर्मको उद्देश्य भनेको हरेक ठाउँमा रहेका हरेक व्यक्तिलाई वास्तविक सुखी बनाउन समर्थ तुल्याउने हो। सोका गाक्काई १९२ राष्ट्र र क्षेत्रहरूमा करोडौं मानिसहरूसम्म पुग्न सफल हुनुको कारण यसले स्थानीय चलन र परम्परालाई ध्यानमा राख्दै, आदर गर्दै अधि बढेकोले हो।

स्थानीय संस्कार (जापानी जुइहो-वीनी) लाई अपनाउने शील नै विश्वभरी सोका अभियानको समृद्धिको अभिन्न अंग हो। यो शील अनुसार बुद्धले कुनै पनि कुरालाई स्वीकृति वा निषेध गर्नुभएन तर बुद्धधर्मको आधारभूत सिद्धान्त उल्लंघन नहोस् भन्ने हेतुले स्थानीय चलन अनुसार काम गरिनुपर्छ भन्ने बुझिन्छ। बुद्धधर्मले विभिन्न क्षेत्रहरूमा फैलदै जाने क्रममा विविध संस्कृति, परम्परा, आचरण तथा चलन, वातावरण तथा अन्य प्राकृतिक र मानव पक्षहरूलाई मध्यनजर गर्दै स्थानीय चलनलाई अपनाउने शील लागू गरेको थियो।

The Recitation of the Expedient Means and Life Span
Chapter भन्ने गोशोमा दाइशोनिन लेख्नुहुन्छ:

हामीले सूत्र र ग्रन्थलाई ध्यान दिएर पढ्यौं भने स्थान अनुसारको चलन अनुसरण गर्नु भन्ने शीलको शिक्षा पाउछौं। यस शीलको अर्थ, धेरै समय देखि कुनै पनि गम्भीर र अपमानित कार्य संलग्न नभएको तर यदि कसैलाई अलिकति मात्र भएपनि बुद्धधर्मको शिक्षा भन्दा अलग गर्नु पर्ने अवस्था आएमा, भने देशको चलन र आचरणहरू विरुद्ध नजानु उत्तम हुनेछ। यो शीललाई बुद्धले प्रतिपादन गर्नुभएको हो। (WND-1, p. 72)

कोसेनरूपुको अभियानमा अगाडि बढ्दै जाने क्रममा, आचरण र चलनको भिन्नतालाई विचार गर्नु नै पर्छ। उदाहरणको लागि, धेरै भारतीय र जापानी सदस्यहरूलाई गोइयो गर्दा घुँडाले टेकेर बज्रासनमा बस्न सहज हुन सक्ला तर पश्चिमि देशका सदस्यहरूलाई त्यहि आसन गाढो हुन सक्छ। यस दोधारलाई समाधान गर्न अध्यक्ष इकेदा भन्नुहुन्छ, “हामीले स्वभावतः मेचमा बसेर गोइयो गर्ने सम्भाव्य कुरालाई ध्यान दिनु पर्छ। बज्रासनमा बसेर प्रार्थना गर्ने चलन नभएकाहरूका लागि बज्रासनमा बसेर, घुँडाले टेकेर बस्नेलाई यातना सरी पीडादायी हुन सक्छ। त्यस्तो परिस्थितिमा, गोइयोबाट कुनै पनि हर्ष पाउनु असम्भव हुनेछ।”

सच्चा मानवीय धर्म अंगालेको संस्थाको रूपमा सोका गाक्काईलाई हेर्नुपर्ने आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै अध्यक्ष इकेदाले भन्नुभयो, “त्यसकारण, सोका गाक्काई संस्थाले हरेक देशको स्थानीय चलन अनुसार त्यहाँको परिस्थिति र अवस्था सुहाउँदो अद्वितीय र उनीहरूको आफ्नै क्रियाकलापहरू अधि बढाउनु अत्यन्त महत्वपूर्ण छ।

बुद्धधर्मको आधारभूत भावनालाई अंगालिरहेसम्म स्थान र समयको चलन र परम्परालाई पालना गर्नुपर्छ। संसारभरीका सोका गाक्काईका सदस्यहरूले यस सिद्धान्तलाई वास्तवमै बुझ्नु आवश्यक छ र उनीहरूको देशको समृद्धि र नागरिकहरूको सुखको लागि काम गर्ने दौरानमा उनीहरूको समूदाय र समाजमा बलियो जड गाड्नु पनि अत्यावश्यक छ।”

यदि संस्था, यस कुरामा हठी भयो भने धर्मको प्रचारप्रसार सम्भव हुने छैन। अतः त्यहि कुराले नै कोसेनरूपुलाई अगाडि बढाउन बाधा प्याउनेछ। स्थानीय चलनलाई अपनाउने त्यहि शीलको गतिशिलताले संस्कृति, भाषा र धर्म आदिको वावजुद कोसेनरूपुलाई अभूतपूर्व रूपमा अधि बढाउन सम्भव तुल्याएको छ। यो आफै नै मानवीय दाइशोनिनको बुद्धधर्मको उच्च प्रमाण हो।

सच्चा मानवीय धर्म अंगालेको संस्थाको रूपमा सोका गाक्काईलाई हेर्नुपर्ने आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै अध्यक्ष इकेदाले भन्नुभयो, “त्यसकारण, सोका गाक्काई संस्थाले हरेक देशको स्थानीय चलन अनुसार त्यहाँको परिस्थिति र अवस्था सुहाउँदो अद्वितीय र उनीहरूको आफ्नै क्रियाकलापहरू अधि बढाउनु अत्यन्त महत्वपूर्ण छ।

भविष्यको आशा

तलको निम्न एस.जि.आई. अध्यक्ष इकेदाको द न्यु ह्युम्यान रिभोलुसनबाट उद्धरण गरिएको हो। यस श्रृंखलावद्ध उपन्यासमा शिनइची यामामोतोले श्री इकेदाको भूमिका निर्वाह गर्नु भएको छ।

इकेदा सेन्सेइ लेख्नुहुन्छ, “म प्रार्थना गर्दछु कि, विद्यार्थी वर्गका सदस्य तपाईंहरूले विज्ञान, शासन प्रणाली, साहित्य र कला लगायत मानव प्रयासका सबै क्षेत्रहरूमा आफूलाई आफूलाई दृढतापूर्वक आस्थामा आधारित भएर साहसका साथ लाग्नुहुनेछ। तपाईं आफ्नो महान सुखमा मात्र रमाउने नभई सम्पूर्ण मानिसको सुख र आशाको लागि काम गर्ने एक उत्कृष्ट प्रतिभाशालि र क्षमतावान व्यक्ति बन्नुहुनेछ भन्ने मेरो मित्रि आशा छ।” (Banner of the Law, NHR-2, 302)

विद्यार्थी वर्गको लक्ष्य भनेको नै कोसेनरुफु अभियानको पथ प्रदर्शक बन्नु हो।

लक्ष्य

यसको निर्माण समयमा विद्यार्थी समूहका सदस्यहरूको लक्ष्यलाई प्रमाणित गरेको थियो जसले व्यक्तिहरूको सुरक्षाको लागि समाजमा अर्को पिढीका लिडरहरूको रूपमा कार्य

जुन ३०, १९५७ मा स्थापना भएको विद्यार्थी समूह नै जोसेइ तोदाले गठन गर्नुभएको पछिल्लो वर्ग थियो। तत्कालीन शक्तिशाली र प्रभावशाली कोइला खानी संगठनको अत्याचारपूर्ण दवावहरूबाट आम जनतालाई बचाउने र उनीहरूको हक अधिकार र धार्मिक स्वतन्त्रताको सुरक्षाको लागि भैरहेको अशान्तमय संघर्षको समयमा विद्यार्थी समूह निर्माण भएको थियो।

यसको निर्माणले विद्यार्थी समूहका सदस्यहरूको लक्ष्यलाई प्रमाणित गरेको थियो जसले व्यक्तिहरूको सुरक्षाको लागि समाजमा अर्को पिढीका लिडरहरूको रूपमा कार्य गर्नेछ।

शिनइचीले पुनः भन्नुभयो मेरो युवा अवस्थामा, मैले गरीवी तथा रोगसंग संघर्ष गरेँ।

मेरो शारीरिक अवस्था त्यस्तो थियो कि मलाई कुनै पनि समयमा मर्छु जस्तो लाग्दथ्यो। जसको फलस्वरूप मैले चाहे जस्तो अध्ययन गर्न सकिन। यद्यपि अध्यक्ष तोदा जस्तो महान गुरूलाई भेटेर उहाँबाट तालिम पाएर, दृढतापूर्वक आस्थामा निरन्तर अग्रसर हुन पाएर अहिले मैले त्यस्तो जीवन अवस्था हासिल गर्न सकेँ जहाँ म भन्दा खुशी अरू कोही छैन भनी भन्न सक्छु। श्री तोदाको उक्त ऋणको बदला स्वरूप मैले तन र मनले, आफ्नो जीवन जोखिमका

वावजुद कोसेनरूपुको लक्ष्य प्राप्तिको कार्यमा काशिस गरे ।

म पछि हट्टन सक्थेँ अथवा यसलाई हासिल गर्नबाट रोक्न शक्तिहीनतालाई हटाउनु पर्छ..... यी कुरामा तपाईंहरू म भन्दा अगाडी बढनुस् । मेरो भन्दा पनि बढि शक्तिका साथ अध्यक्ष गुरु तोदाको लक्ष्यलाई बुभेरे संसारभरी उहाँको आदर्शलाई फैलाउनुस् भन्न चाहन्छु । विनम्रपूर्वक तपाईंहरूलाई आग्रह गर्दछु अहिले तपाईंहरूको काम नै ठूलो उत्साह बृद्धि, अरूले भन्दा कठोर परिश्रम अध्ययन, तथा आस्थाको साधनामा आफैलाई समर्पित गर्नु हो ।

युवावस्थामा प्रशिक्षित हुने तथा विकास गर्नमा लापर्वाही गर्नेहरूले जीवनमा वालुवाको घर सरह नाजुक अवस्था भोग्नेछन् ।

अडिग अनि धैर्यतापूर्वक, अध्ययनमा मिहेनती भएर आफ्नो विकासमा अग्रसर हुनुस्, जसबाट तपाईं भविष्यमा महान व्यक्ति बन्न सकोस् । (Vanguard NHR 2, 44-48)

साहस र कार्यमा विजेता

जब सठम अद्भूत धर्ममा हर्षपूर्ण आस्थालाई वहन गर्दै अध्ययन तथा साधनामा प्रयत्नरत हुदै, इमान्दारीताका साथ सक्दो गर्नुहुन्छ, तपाईं सधैका लागि बौद्धिक, सत्यनिष्ठा र स्वस्थ व्यक्ति बन्नुहुनेछ ।

विद्यार्थी वर्गको विकासको सहयोगार्थ शिनइचीले मार्गदर्शनका ५ बुँदाहरू घोषणा गर्नुभयो:

१) भविष्यलाई आफ्नो काँधमा बोकी, अद्भूत धर्म प्रति समर्पित विद्यार्थी, तपाईंहरू, परिवर्तनका विजेताहरू हुनुहुन्छ ।

२) अद्भूत धर्मको साधकका रूपमा जस्तोसुकै बाधाहरूको सामना गर्नुपरेतापनि डर तथा कहिल्यै हार मान्नु हुदैन ।

३) हजारौं वर्ष देखि मानव सभ्यताको साँस्कृतिक विरासत तपाईंहरू सबैलाई हस्तान्तरण गरिएको छ तसर्थ ज्ञानको अभिलाषा गर्नुस् ।

४) जीवनको नव शताब्दीको नेतृत्व पूर्णरूपमा तपाईंकै हातमा छ भन्ने बुझनुस् ।

५) जब सम्म अद्भूत धर्ममा हर्षपूर्ण आस्थालाई वहन गर्दै अध्ययन तथा साधनामा प्रयत्नरत हुदै, इमान्दारीताका साथ सक्दो गर्नुहुन्छ, तपाईं सधैका लागि बौद्धिक, सत्यनिष्ठा र स्वस्थ व्यक्ति बन्नुहुनेछ । (Golden Bridge NHR-13, 65)

सच्चा साहसको परिवर्तन

विज्ञान, चिकित्सा, कानून र अन्य व्यवस्थाहरू तथा मानव निर्मित प्रवालीहरू द्वारा मानवीय खुशीको योगदान दिने र सच्चा मूल्य सिर्जना गर्ने समाजको निर्माण गर्नु के कोसेनरूपुको उद्देश्य हो ।

शिनइचीले प्रतिक्रिया जनाउनुभयो, “केवल फ्रान्सेली वा रशियालीको जस्तो एतिहासिक क्रान्तिको उदाहरणलाई मनमा राख्नु आवश्यक छैन । क्रान्तिका पुराना पद्धतिहरूको अनुसरणले मात्र नयाँ समाज निर्माण हुन्छ भनी कल्पना गर्नु सामान्यतया अवास्तविक देखिन्छ । यस्ता कार्यनीतिको प्रयोग पूर्णतया पुरानो हो र व्यक्तिगत रूपमा कोही एक व्यक्तिले पनि हानी नोक्सानी गरोस भन्ने मा चाहन्न” .....

केवल बुद्धधर्मले मात्र मानवीय अभिमान र यसका दानवीय स्वभावलाई परास्त गर्न र सच्चा मानवता सहितको युग निर्माण गर्न सक्छ । यसको लागि जीवनमा अन्तर्निहित आधारभूत अन्धकारहरूलाई हटाउन संघर्षरत रहनु पर्दछ ।

दाइशोनिन लेख्नुहुन्छ, “जीवनमा निहित आधारभूत अन्धकारलाई तोड्ने तलवार, सद्धर्मपुण्डरीक सूत्र बाहेक अरू कुनै छैन ।” (A Comparison of Lotus Sutras WND-1, 1038)

निश्चित रूपमा, बौद्ध साधना मार्फत जीवनलाई मूलरूपमा रूपान्तरण गर्ने र हरेकमा बुद्धत्वको महान जीवन अवस्था प्रकट गराउने कोसेनरूपुको अभियानलाई वहन गर्ने कार्यमा यसको समाधान रहेको हुन्छ ।

कोसेनरूपु भनेको एक व्यक्तिको क्रान्तिमा विस्तारित क्रान्ति हो । यो बौद्ध करुणामय भावनालाई वास्तविकरण गर्ने प्रकृया हो र सरकारी अर्थशास्त्र, शिक्षा, कला तथा हरेक मानवीय क्षेत्र अन्तर्गत जीवनको पवित्रताको दर्शन हो ।

विज्ञान, चिकित्सा, कानून र अन्य व्यवस्थाहरू तथा मानव निर्मित प्रणालीहरू द्वारा मानवीय खुशीको योगदान दिने र सच्चा मूल्य सिर्जना गर्ने समाजको निर्माण गर्नु नै कोसेनरूपुको उद्देश्य हो ।

छोटकरीमा, एक व्यक्तिलाई बुद्धधर्मसंग परिचित गराउने प्रयत्न तथा उनको जीवन रूपान्तरण गराउने कार्य नै क्रमिक र अहिसा तर्फको परिवर्तनको निश्चित मार्ग हो साथै कोसेनरूपु प्रति समर्पित जीवन नै सच्चा सुधारकको लागि उत्तम मार्ग हो ।

“समाजमा तपाईं आफ्नो योग्यता प्रस्तुत गरेर र अरूको विश्वासलाई जित्न सकेमा मात्रै अरूहरूलाई बुद्धधर्म परिचय गराउन सक्नु हुनेछ ।

हामीले अझ कसैले पनि कोशिस नगरेको नयाँ किसिमको क्रान्तिलाई अपनाउदैछौं र यसलाई वास्तवमै हासिल गर्ने र नव युग निर्माण गर्नेहरू मध्य तपाईं पनि एक जना हो ।”

उपस्थित सबै सदस्यहरूको मुहारलाई शिनइचीले ध्यानपूर्वक हेर्नुभयो । उनीहरू शिनइचीले भन्नुभएको जस्तो युग निर्माण गर्न प्रतिबद्ध थिए । (Wisdom & Courage NHR, 14, 26-28)

गर्नुहुन्छ र सोका गाक्काई संग कोसेनरूपुको लागि कार्य गर्नुहुन्छ भने तपाईंको जीवनमा स्वभाविक रूपमा उन्नति हुनेछ र एक सच्चा सत्व (प्राणी) बन्नुहुनेछ ।

सोका गाक्काई मात्र त्यस्तो एक संस्था हो जसले व्यक्तिहरूलाई यस अनुरूप हेरचाह गर्ने तथा भविष्यको मानवताको लागि जिम्मेवारीता वहन गरेको छ । त्यसकारण, म तपाईंहरूलाई गाक्काई संग आबद्ध हुनको लागि प्रेरित गरीरहेको छु । (Jwelled Sword NHR-8, 132-133)

जीवन अवस्था, क्रान्ति

हामीले हाम्रो जीवनको अवस्थालाई परिवर्तन गर्न आवश्यक हुन्छ । हामीले आफ्नो मानव क्रान्ति हासिल गर्नेपछि ।

इसामु नोमुराले सोधे, “विद्यार्थी वर्गको साधारण सभामा तपाईंले हामीलाई व्यक्तिहरूले आधार र सदा आस्थामा आधारित जीवन शक्तियुक्त व्यक्ति बन्नु भनी हौसला दिनुभएको थियो ।” व्यक्तिहरूको आधार भन्नाले वास्तवमा कस्तो अर्थ हो ?

शिचइची मुस्कुराउनुभयो, सहमति प्रकट गर्दै बोल्नुभयो, “मैले भन्न खोजेको, मजबुत संकल्प र शान्तभावका साथ उदारतापूर्वक जिउनु भनेको हो । मानिसहरू आफ्नो परिस्थितिहरूबाट सजिलै प्रभावित हुन्छन् । उदाहरणको लागि, तपाईंले आशिक समय मात्र कार्य गर्नु अध्ययनको समयलाई साँघुरो पार्नु, आदीले तपाईं आफैलाई संकुचित र असक्षम बनाउनुहुनेछ ।

तसर्थ, हामी कसरी “व्यक्तिहरूको आधार” बन्न सक्छौं त ? हामीले हाम्रो जीवनको अवस्थालाई परिवर्तन गर्न आवश्यक हुन्छ । हामीले आफ्नो मानव क्रान्ति हासिल गर्नेपछि । यदि सच्चा दाइमोकु

उन्नति गर्नु, निडर रहनु

सच्चा संकल्प भन्नाले आइपरेका कठिनाइहरूलाई समाधान गर्ने प्रयोग बुकिन्छ । पूर्णहृदयका साथ प्रार्थना गरे र आफ्नो अध्यनलाई पूरा गरे । यहि नै यस साधनाको मूल सार हो ।

काजुसी साएले जीवनको पूर्वाङ्कमा धेरै तनावहरू भोगे.....उनी युवा वेलानै अपराधी भए..... तथा थुप्रै घटनाहरूका कारण प्रहरीहरूको निगरानी र सुरक्षामा तथा कैदमा वस्नुपरेको थियो । हरेक पटक उनको आमा आएर जमानत गराई छुटाउनु पर्थ्यो ।

छोरोको भविष्य प्रतिको चासो सहित उनकी आमा १९५८ मा सोका गाक्काईमा सहभागी भइन् । निम्न माध्यमिक विद्यालय समाप्ति पछि काजुसीले कपाल काट्ने विषयक विद्यालयमा भर्ना भए तर त्यहाँ पनि उनले दुःखनै पाए । उनकी आमाले पूरा मन देखि दाइमोकु प्रार्थना गरीन् ।

एक आमाको आफ्नो बच्चा प्रतिको प्रार्थना जहिलेपनि उत्तरीतनै हुन्छ अझ त्यस प्रार्थना ब्रम्हाण्डमा विस्तारित हुन्छ ।

१९६० मा काजुसीले कपाल काट्ने अनुमति पत्र हासिल गरे र आफ्नी आमाकै पसलमा काम अघि बढाउन थाले त्यसै सालमा बुद्धधर्मको साधनालाई पनि शुरू गरे । उनी वास्तवमै यस प्रति जोडिएका भने थिएनन् मात्र, आफ्नी आमाको सल्लाह अनुसार आफूले दिएका दुःखहरूको सजाय चुक्ता गर्नको लागि साधना गर्थे तर युवा समूहका “एक अग्रजको प्रोत्साहन पछि क्रियाकलापहरूमा पनि सामेल हुन थाले.....

तसर्थ, हामी कसरी “व्यक्तिहरूको आधार” बन्न सक्छौं त ? हामीले हाम्रो जीवनको अवस्थालाई परिवर्तन गर्न आवश्यक हुन्छ । हामीले आफ्नो मानव क्रान्ति हासिल गर्नेपछि । यदि सच्चा दाइमोकु गर्नुहुन्छ र सोका गाक्काई संग कोसेनरूपुको लागि कार्य गर्नुहुन्छ भने तपाईंको जीवनमा स्वभाविक रूपमा उन्नति र एक सच्चा सत्व (प्राणी) बन्नुहुनेछ ।

काजुसीले आफ्नी आमा संग सोधे, “मलाई अचम्म लागेको छ, यस बुद्धधर्ममा कुनै पनि प्रार्थना अनुत्तरित हुदैन भन्ने कुरा वास्तवमै सत्य हो भने के यदि मैले पर्याप्त गहिरो प्रार्थना गरे भने, म सोका विश्वविद्यालयको प्राध्यापक हुन सक्छु त ?

यस प्रति उसको उत्कट इच्छा थियो तर यो सामान्यतया असम्भव छ भन्ने कुराले उ त्यति गम्भीर थिएनन्। अझ भनौं, आस्थाप्रति इमान्दार आफ्नी आमालाई जिस्काउने मात्र गर्दर्थे।

तर आमाको उत्तरले उ भस्कियो, “अवश्य पनि तिमीले सक्छौ। यदि सच्चा मनले दाइमोकु प्रार्थना र निरन्तर कडा मेहेनत गर्छौ भने तिमीले गर्न सक्नेछौ।”

कसैको विश्वासलाई पहिचान गर्न सके, उसको महान अन्तर शक्तिलाई उजागर तथा उनमा उच्च आशा जगाइदिन सकिन्छ।

काजुसीले यस लक्ष्यलाई पूरा गर्न साँच्चै नै कोशिस गर्ने निर्णय गरे। उच्च विद्यालयको समाप्ति पछि, २२ वर्षको उमेरमा उनी कानून संकायमा चुओ विश्वविद्यालयमा भर्ना भए। पूर्वानुमान अनुसारको लेखापढीको विषयमा उच्च अंक हासिल गर्न उसलाई वास्तवमा कठिन भयो। प्रतिवेदनहरूको तयारीमा कठिनाईले कति बेला डिग्री प्राप्त हुन्छ भन्ने कुरामा अनिश्चत भए।

यस बारेमा धेरै गहिरीएर सोचेपछि विश्वविद्यालयको रात्री कक्षामा सामेल हुने निर्णय गरे र यस बारे आफ्नी आमाको सल्लाह पनि लिए.....

काजुसीले रात्री कक्षा भर्ना गरेतापनि आफ्नो कार्य तालिकाको कारण पसल विदाको दिन, सोमवार मात्रै कक्षामा उपस्थित हुन पाउथे। सुरूमा उसको उपनाम नै “सोमबार व्यक्ति” रहेको थियो। फेरी पनि अध्ययन पूरा गर्ने र प्राध्यापक बन्ने लक्ष्यमा पुग्न सक्छु त भनी उनलाई शंका लाग्यो।

जब लिडरसंग उनले यस कठिनाइलाई बाँडे, उनले कडा मार्गदर्शन पाए, तिम्रो शब्दहरूमा, आफ्नो परिस्थितिहरूको चुनौतीलाई सामना गर्ने र त्यसभन्दा माथि उठ्ने संकल्प प्रति तिमी गम्भीर भएको देखिदैन। तिमी अतालिएको कारणले नै तिमी पहिले नै हारिसकेका छौं।

सच्चा संकल्प भन्नाले आइपरेका कठिनाइहरूलाई समाधान गर्ने प्रयत्नलाई बुझिन्छ। पूर्णहृदयका साथ प्रार्थना गरे र आफ्नो अध्ययनलाई पूरा गरे। यहि नै यस साधनाको मूल सार हो।

काजुसीले आफ्नो आसक्तिहरू स्पष्टसंग समाधान भएको अनुभूति गरे। तालिम कार्यक्रमको समापन पछि काजुसी घर फर्कने तयारीमा थिए। त्यसै बेला विद्यार्थी समूहका लिडर आएर उनलाई भने “तिमीले जुन लिडरलाई आफ्नो परिस्थितिबारे जानकारी गराएका थियौ सो लिडरले अध्यक्ष यामामोतोलाई पनि जानकारी गराएका थिए र उहाँले सजावटयुक्त कार्ड पठाउनु भएको छ।”

त्यस कार्डमा “साहस” लेखिएको थियो। काजुसीलाई शरीरमा भट्का लागे जस्तो भयो। उसले सोच्यो आफूले गुमाइराखेको कुरा साहस नै थियो। त्यसै क्षण पूर्णरूपमा उसको विचारधारा रूपान्तरण भयो र मनभित्र जितको अदम्य उत्साह जागृत भएको अनुभव गरे।

यस किसिमको रूपान्तरित संकल्प नै परिस्थिति र जीवनमा पूरा बदलाव ल्याउने मुख्य शक्ति हो। कठिन अवरोधको कारणले दृढ संकल्प पनि तोडिन सक्छ। प्रतिकूल काम तालिकाको कारण कक्षाहरूमा उपस्थित हुन मुश्किल भएकोले साएले साथीहरू संग विषयका टिपोटहरू लिएर मेहेनतका साथ अध्ययन गरे र चुओ विश्वविद्यालयको रात्री विद्यालयबाट स्नातकोत्तर पूरा गरे। त्यसपछि, कानून अध्ययनको लागि कोमाजावा विश्वविद्यालयमा भर्ना भए। यो भन्दा पनि उनले आफ्नो अध्ययन क्षमतालाई जान्न र व्यवस्थापकिय कार्यविधिमा दक्षता, घर जग्गा कारोवार र अन्य व्यवसायिक अनुमति पत्रको लागि परिक्षाहरू दिए र ती सबैमा उत्तीर्ण भए।

लिडरसंग उनले यस कठिनाइलाई बाँडे उनले कडा मार्गदर्शन पाए तिम्रो शब्दहरूमा, आफ्नो परिस्थितिहरूको चुनौतीलाई सामना गर्ने र त्यसभन्दा माथि उठ्ने संकल्प प्रति तिमी गम्भीर भएको देखिदैन। तिमी अतालिएको कारणले नै तिमी पहिले नै हारिसकेका छौं।

सच्चा संकल्प भन्नाले आइपरेका कठिनाइहरूलाई समाधान गर्ने प्रयोग बुझिन्छ। पूर्णहृदयका साथ प्रार्थना गरे र आफ्नो अध्ययनलाई पूरा गरे। यहि नै यस साधनाको मूल सार हो।

आफ्नो द्यूसन तथा अन्य खर्च तथा परवार खर्चको लागि उनले कपाल काट्ने कार्यलाई भने निरन्तरता दिइरहे।

१९७६ मा जब सोका विश्वविद्यालयको शिक्षा संकायको विभाग स्थापना भयो, काजुसीलाई शाखाको पदमा नियुक्त गरीयो। शिक्षा संकायको कार्यक्रमहरूको विकासमा उनले निकै मेहेनत गरे र पछि उनी प्राध्यापक भए। विद्यालय तथा साँभको विद्यार्थी जीवन देखिको उनको सपना पूरा भएको थियो।

दृढ संकल्प, सच्चा प्रार्थना र अथक प्रयासले जस्तोसुकै लक्ष्य र सपना पनि पूरा

हुन्छ । हाम्रो सपनाको लागि कठोर प्रयत्न गर्नुपर्छ । त्यसकारणले हामी आस्था साधना गर्दछौं । अध्यक्ष तोदाले आस्थालाई, जिज्ञासु भावनाको सौर्य, ज्ञानको भण्डार र अनन्त युवापनको हृदय भनेर अर्थयाउनु भएको छ । (Light of Learning NHR 23, 132-37)

अग्रगामी बन्नको लागि तालिम

सोका गाक्काइले विश्वव्यापी नागरीक भावनाको वकालत गर्दछु । त्यस लक्ष्यतर्फ बुझ्नुपर्ने कुरा भनेको, सर्वप्रथम यो आफ्नो उन्नतिको लागि हो र आस्थामा प्रत्यक्ष प्रमाणहरू प्रस्तुत गर्नु हो ताकी तपाईंले यहाँका अन्य व्यक्तिहरूको विश्वास र सम्मान जित्न सकोस ।

“विद्यार्थी समूहका आधा सदस्यहरू कम्पनी अध्यक्षहरू र अर्का आधा सदस्यहरूले पि.एच.डि. हासिल गर्नेपर्छ” भन्ने जोसेइ तोदाले कथनबाट ओसामु तेइनो निकै प्रभावित भए ।

विश्व रंगमंचमा युवाहरूको लागि आफ्नो बौद्धिकता उजागर गर्ने शिनइची यामामोतोको आव्हानबाट पनि प्रेरित भए । त्यसैले पनि तेइनो अध्ययनको लागि अष्ट्रेलियामा आएका थिए ।

शिनइची सिङ्नीमा हुनुहुदा, तेइनोले आफ्नो जीवनको उपलब्धि बारेमा बोलेका थिए, “सेन्सेइ मैले छिट्टै नै मेरो विद्यावारिधि हासिल गर्दैछु ।”

शिनइचीले भन्नुभयो, “विद्यावारिधि पूरा गरेपछि अष्ट्रेलियामै बस्ने र जागीर गर्ने बारेमा के सोचेका छौ ? शिनइचीले सल्लाह

दिनुभयो, “तिमीले यहि स्थायी वसोवास गरेर, अष्ट्रेलियाको कोसेनरूपुको केन्द्रिय लिडरको रूपमा कार्य गरोस् भन्ने लागेको छ ।”

साँच्चै भन्नुपर्दा मैले कामको बारेमा भने केही सोचेको छैन तेइनोले जवाफ दिए । अष्ट्रेलियाली नीति अन्तर्गत गैर युरोपेलीहरूका लागि समाजको हिस्सा बन्नु र रोजगारी पाउनु वास्तवमै मुश्किल छ ।

त्यो सत्य होला शिनइचीले भन्नुभयो तर त्यो पर्खाललाई तोड्ने कोही एक पनि त हुनैपर्छ । प्रत्येक राष्ट्रहरूको विभिन्न भेद अन्याय, न्यायका ढाँचाहरू रहेको हुन्छ त्यो वास्तविकतानै हो । ती विरुद्ध प्रतिरोध र प्रतिवाद गर्दै त्यसलाई रूपान्तरण गर्न सके त उत्तम हुन्थ्यो तर यो त्यति सजिलो भने छैन ।

हामीले विश्वव्यापी कोसेनरूपुको अभियान हासिल गर्न हामीले प्रत्यक्ष रूपमा थुप्रै वास्तविकताहरू सामना गर्नु र नयाँ सिमाना जोड्नु ।

सोका गाक्काइले विश्वव्यापी नागरीक भावनाको वकालत गर्दछ । त्यस लक्ष्यतर्फ बुझ्नुपर्ने कुरा भनेको, सर्वप्रथम यो आफ्नो उन्नतिको लागि हो र आस्थामा प्रत्यक्ष प्रमाणहरू प्रस्तुत गर्नु हो ताकी तपाईंले यहाँका अन्य व्यक्तिहरूको विश्वास र सम्मान जित्न सकोस ।

विश्वव्यापी नागरिक भाव तर्फको दिशामा अधि बढ्दा टानै नसकिने कैयौ समयमा विभिन्न घटनाहरू पक्कै हुन्छन् यसको अर्थ, अष्ट्रेलियाली नागरिकहरूको दृष्टिकोण नै बदलिनु पर्छ । यो लक्ष्य हासिल गर्न सजिलो पनि छैन । यो निम्न स्तरको जनसमुह बाट वहन गर्नुपर्ने कठिन दृढ संघर्ष हो । तपाईं यस संघर्षको अग्रगामी बन्नुहोस भन्ने मेरो चाहना हो ।

यस सभाबाट तेइनोको मनमा कोसेनरूपु हासिल गर्ने संकल्पको वीड रोपीयो । शिनइचीको मार्गदर्शन पश्चात उनले अष्ट्रेलियाको कोसेनरूपुको कार्यमा जीवन समर्पण गर्ने अडोट गरे ।

त्यसै वर्षको अप्रिलमा तेइनोले विद्यावारिधि हासिल गरे र The Common Wealth Scientific & Industrial Research Organisation भन्ने एक अनुसन्धान संस्थाको जागीरमा नियुक्ति पाए । उनले काममा नियमित प्रगति परिणाम र सहकर्मीहरूको विश्वासलाई पनि जित्दै गए पछि उनलाई वरिष्ठ अनुसन्धानकर्ताको रूपमा पदोन्नति गरियो र अन्तमा उनी क्षेत्रीय संयोजक भए । (A New Era, NHR-9, 62-63, 70-71)

त्यो सत्य होला शिनइचीले भन्नुभयो तर त्यो पर्खाललाई तोड्ने कोही एक पनि त हुनैपर्छ । प्रत्येक राष्ट्रहरूको विभिन्न भेद अन्याय न्यायका ढाँचाहरू रहेको हुन्छ त्यो वास्तविकतानै हो । ती विरुद्ध प्रतिरोध र प्रतिवाद गर्दै त्यसलाई रूपान्तरण गर्न सके त उत्तम हुन्थ्यो तर यो त्यति सजिलो भने छैन ।

हामीले विश्वव्यापी कोसेनरूपुको अभियान हासिल गर्न हामीले प्रत्यक्ष रूपमा थुप्रै वास्तविकताहरू सामना गर्नु र नयाँ सिमाना जोड्नु ।

विद्यार्थी जीवन

जब हामीले अध्ययन रोक्छौं, हामीले आफ्नो प्रगति तथा उन्नतिलाई रोक्छौं। अध्ययनलाई वेवास्ता गर्नु लज्जास्पद हो। म आशा गर्दछु कि तपाईंहरूले जीवनपर्यन्त अध्ययनलाई कायम राख्नु हुनेछ।

१९६६ मा शिनइचीलाई फूजी कलेजबाट स्नातक, डिग्रीमा योग्य हुनको लागि कार्यपत्र तयार गर्ने सुभाष पत्र प्राप्त भयो। त्यस समयमा शिनइची अविश्वासी रूपले व्यस्त हुनुहुन्थ्यो। सोका विश्वविद्यालय स्थापनाको शुरूको योजना र १९६८ मा सोका निम्न र उच्च विद्यालय निर्माणको तयारीका कार्यहरू द्रुत गतिमा भैरहेको थियो। शिनइचीमा स्नातकको लागि खासै विशेष अभिरूचि थिएन तर उहाँले यस अवसरमा प्राध्यापक ताकाताको शिक्षा प्रतिको उत्कट इच्छा र फूजी कलेजको अनुग्रह प्रति कृतज्ञ जाहेर गर्न चाहनु भयो। उहाँलाई सबैगरी १० विषयमा कार्यपत्र बुझाउन भनिएका थियो।

शिनइची यामामोतोले आफूले सक्दो समय निकाल्नु भयो। यात्राको दौरानमा पनि कार्यपत्रको लागि आवश्यक अध्ययन सामग्रीहरू पढ्ने गर्नुभयो। कुनै पनि समय खाली हुने वित्तिकै यस कार्यको लागि बस्नुहुन्थ्यो। यथार्थमा उहाँ आफ्नो अध्ययनको समीक्षाको यस अवसर प्रति कृतज्ञ हुनुहुन्थ्यो।

उहाँले सोका गाक्काईका युवा पुरुष तथा महिला लिडरहरूलाई भेट्दा भन्नुहुन्थ्यो, “म अहिले मेरो कलेजमा कार्य पत्र बुझाउने कार्यमा लागि रहेको छु।” अध्ययनको कार्यले आनन्द दिन्छ र सबै व्यक्तिको अधिकार पनि हो। त्यसकारण तपाईं जतिसुकै व्यस्त भएतापनि, जतिसुकै व्यस्त तालिका भएतापनि तपाईंले अध्ययनलाई कदापि रोक्नु हुदैन।”

जब हामीले अध्ययन रोक्छौं, हामीले आफ्नो प्रगति तथा

उहाँले सोका गाक्काईका युवा पुरुष तथा महिला लिडरहरूलाई भेट्दा भन्नुहुन्थ्यो, “म अहिले मेरो कलेजमा कार्य पत्र बुझाउने कार्यमा लागि रहेको छु।” अध्ययनको कार्यले आनन्द दिन्छ र सबै व्यक्तिको अधिकार पनि हो। त्यसकारण तपाईं जतिसुकै व्यस्त भएतापनि, जतिसुकै व्यस्त तालिका भएतापनि तपाईंले अध्ययनलाई कदापि रोक्नु हुदैन।”

उन्नतिलाई रोक्छौं। अध्ययनलाई वेवास्ता गर्नु लज्जास्पद हो। म आशा गर्दछु कि तपाईंहरूले जीवनपर्यन्त अध्ययनलाई कायम राख्नु हुनेछ। (Dynamic Advancement, NHR11, 311-13)

सोका गाक्काई: कलेज विनाको विश्वविद्यालय

उनले कलेज विनाको विश्वविद्यालय सोका गाक्काई अन्तर्गत अध्ययन गरे र उन्नति गरे भन्न सकिन्छ।

पारिवारिक खराब स्थितिको कारण कलेज छोडेका तातेमाचुले १९५४ मा सोका गाक्काई प्रवेश गरेका थिए। त्यस्तो तीन महिना पछि टोक्यो विश्वविद्यालयमा अध्ययन तोडा सहितको सद्धर्मपुण्डरीक सूत्र अध्ययन समूहको व्याख्यान सभामा सहभागी भए। व्याख्यानको विषयवस्तुलाई बुझ्नमा उनलाई केही मुश्किल भएतापनि, तोदाको दृढताबाट प्रभावित भएर उनले आफ्नो बौद्ध साधना प्रति जीवन समर्पण गर्ने संकल्पलाई मजबुत बनाए। पछि, उनी क्षयरोगले ग्रस्त भए तर आस्था, साधना मार्फत उक्त रोगबाट मुक्त भए र अन्तमा युवा पुरुष वर्गका एक सक्रिय लिडर रूपमा कार्य गरे.....

तातेमिचु एक “मेहेनती युवक थिए जसको हातमा जहिले पनि किताब हुन्थ्यो। उनी पढ्नमा साट्टै रूचि राख्दथे। व्यस्त दैनिक तालिमको वावजुद उनले अर्थशास्त्र, साहित्य र राजनीतिका विषयमा, सेइक्यो पत्रिका र अन्य सोका गाक्काईका प्रकाशनहरूमा आफ्नो लेखहरू प्रकाशित गरेका थिए। उनको लेखहरूले उच्च प्रशंसाहरू पाएका थिए। उनी एक दूरदर्शी लिडर पनि थिए जसले सदस्यहरूको ख्याल राख्दथे र व्यक्तिगत मार्गदर्शन र हौसलाको लागि सधैं समय निकाल्ने लिडर थिए।

धेरै लामो समयदेखि शिनइचीले सो युवालाई नजर लगाइरहनु भएको थियो। तातेमिचुले विश्वविद्यालयबाट स्नातकोत्तर पूरा नगरेको भएतापनि उनको अध्ययन प्रतिको चाहनाले सबभन्दा बलियो थियो र गाक्काई क्रियाकलाप मार्फत कडा मेहेनत गर्दै अघि बढे। उनले कलेज विनाको विश्वविद्यालय सोका गाक्काई अन्तर्गत अध्ययन गरे र उन्नति गरे भन्न सकिन्छ।

अनुवादक: विजेन श्रेष्ठ
साभार: VC / 07 / 2019